

Piotr Majer

Geneza i pierwsze dwa lata działalności Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

Studia Prawnoustrojowe nr 3, 249-259

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Geneza i pierwsze dwa lata działalności Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

Próba odniesienia się do zjawisk z bardzo nieodległej przeszłości ma zarówno swoje liczne zalety, jak i nie mniej liczne niedogodności, a wręcz niebezpieczeństwa. Pierwsze wiążą się głównie z dostępnością, a wręcz bogactwem źródeł bezpośrednich i pośrednich, a niekiedy również osobistym uczestnictwem w opisywanym procesie, co tworzy komfort – niekiedy zwodniczy – odwoływania się do własnej pamięci w miejsce źródłowych poszukiwań. Niedogodności czy wręcz niebezpieczeństwa są niemal lustrzanym odbiciem zalet, a wzmacnia je dodatkowo ryzyko konfrontowania indywidualnego spojrzenia na prezentowany problem z odczuciami, pamięcią i własnym odbiorem tego samego procesu przez innych jego bezpośrednich uczestników. Mimo wynikającego stąd dyskomfortu, próby spisywania niemal „na gorąco” historii większych i mniejszych społeczności podejmowane są nader często. Wynika to ze słusznego, jak się wydaje, przekonania, że obraz utrwalony w sposób nawet daleki od oczekiwań pozostawia trwalszy ślad niż najbardziej wierny, ale ulotny przekaz.

Wydział Prawa i Administracji UWM formalnie powstał 1 września 2001 r. Truizmem, do którego jednak należy się odwołać, jest stwierdzenie, że nie powstał on z niczego, na „szczerym polu”, że mógł zaistnieć przede wszystkim dzięki indywidualnemu, jak i zbiorowemu wysiłkowi niewielkiego początkowego grona pasjonatów, którzy na początku lat dziewięćdziesiątych dostrzegli nie tylko potrzebę rozszerzenia oferty kształcenia oferowanej przez ówczesny akademicki Olsztyn, ale uznali, że związana z akademicką dydaktyką działalność naukowo-badawcza będzie elementem wzmacniającym i promującym cały region, stymulującym jego rozwój.

Interpretując w powyższy sposób genezę Wydziału Prawa i Administracji UWM, za pierwszą jednostkę organizacyjną, która w procesie zmian doprowadziła do jego utworzenia, uznać należy niewątpliwie Katedrę Prawa i Samorządu Terytorialnego, powstałą na mocy decyzji Senatu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie z 26 października 1993 r., który zdecydował ponadto o jej umieszczeniu w strukturze Wydziału

Humanistycznego¹. Jednocześnie rektor WSP w Olsztynie prof. dr hab. Andrzej Staniszewski na kierownika nowej jednostki powołał jej inicjatora, a zarazem organizatora – prof. dr hab. Bronisława Jastrzębskiego.

Katedra w okresie starań o jej powołanie była projektowana głównie jako jednostka naukowo-dydaktyczna, doskonaląca, organizująca i prowadząca pracę badawczą oraz dydaktyczno-wychowawczą związaną z już wykładaną na ówczesnym Wydziale Humanistycznym WSP grupą przedmiotów prawnych, do których należały: encyklopedia prawa, systemy samorządu terytorialnego, prawo zarządzania gospodarką narodową, prawo administracyjne i prawo konstytucyjne. Zasygnalizowane potrzeby regionu, a w tym szczególnie niedostatek odpowiednio przygotowanych kadr potrafiących realizować zadania przez przebudowywane organy administracyjne oraz odtwarzane organy samorządowe, przesądziły, że ta działalność, którą określić można mianem usługowej na rzecz kierunków realizowanych na Wydziale Humanistycznym WSP, została niemal natychmiast uzupełniona o autonomiczną działalność dydaktyczną, co początkowo było realizowane w ramach dwuletniego Podyplomowego Studium Samorządu Terytorialnego i Administracji Publicznej². O wiązaniu oferty dydaktycznej z potrzebami regionu zaświadczał program Studium, uwzględniający, zgodnie z regułami sztuki i wymogami, zagadnienia ogólne oraz bezpośrednio wynikające z jego specjalizacji. Przedmiotem uwagi były więc m.in. prawno-ekonomiczne problemy gospodarki nieruchomościami komunalnymi („komunalne osoby prawne”), gospodarka leśna i wodna, zasady realizacji prawa ubezpieczeń społecznych, prawo ubezpieczeń gospodarczych, prawo planowania przestrzennego, gospodarka finansowa gminy – rejonu. Co interesujące, w tym ostatnim wypadku, przygotowując słuchaczy do znajdujących się dopiero w sferze projektów zmian dotyczących struktury organów administracji terenowej, nie pomijano zadań przewidywanych dla nowej jednostki, jaką miał być powiat.

Zainteresowanie, z jakim spotkała się nowa oferta dydaktyczna, mierzone przede wszystkim liczbą potencjalnych słuchaczy, a także wyrazami uznania ze strony przedstawicieli administracji państwowej i samorządowej, było impulsem do podjęcia starań o uruchomienie nowego kierunku studiów – administracji. Senat Uczelni okazał się przychylny i tej inicjatywie, czemu dał wyraz 21 grudnia 1993 r., podejmując stosowną uchwałę o jego uruchomieniu w roku akademickim 1994/95. Niewiele później, bo w styczniu 1994 r. przedmiotowa uchwała została zaakceptowana przez podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej,

¹ Pismo z 27 X 1993 r. rektora prof. dr hab. A. Staniszewskiego do dziekana Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. M. Biolik, [w:] *Katedra Prawa i Samorządu Terytorialnego*, oprac. B. Jastrzębski, J. Sobczak, Olsztyn 1995.

² Studium zostało utworzone na podstawie uchwały nr 8 Senatu WSP w Olsztynie, podjętej 26 października 1993 r.

prof. dr. hab. Kazimierza Przybysza. W informującym o tym piśmie potwierdzono, że nowy kierunek prowadzony będzie na Wydziale Humanistycznym na poziomie studiów zawodowych³.

Kształcenie na poziomie akademickim jest uzależnione m.in. od spełnienia wymogów formalnych, w tym dotyczących kwalifikacji kadry dydaktycznej. Jak przypominał przywoływany tu już organizator, a zarazem pierwszy kierownik Katedry prof. B. Jastrzębski, było to początkowo jednym z podstawowych problemów. W starych strukturach, przed powołaniem Katedry, przedmioty z zakresu prawa i administracji były bowiem nauczane przez osoby bez stopni naukowych, legitymujące się z reguły tylko tytułem zawodowym magistra. Stąd też olbrzymim sukcesem było nakłonienie do współpracy z nowo tworzoną jednostką samodzielnych pracowników naukowych. Jako pierwszy „ryzyko” to podjął prof. dr. hab. Andrzej Sylwestrzak, a 1 grudnia 1993 r. prof. dr. hab. Jan Sobczak. Niewiele później z Katedrą zaczęli współpracować m.in.: prof. dr. hab. Alina Bonar, prof. dr. hab. Mieczysław Michalik, prof. dr. hab. Ryszard Juskiewicz, prof. dr. hab. Michał Staszewski, prof. dr. hab. Jan Dembowski, prof. dr. hab. Andrzej Kabat, ks. prof. dr. hab. Ryszard Sztychmiller, prof. dr. hab. Eugeniusz Łapiński, dr. Elżbieta Budna, mgr Janusz Orłowski. Losy zawodowe oraz inne uwarunkowania zdecydowały, że spośród „pionierów” Katedry nie wszyscy związali się z nią na dłużej. Każdy z wymienionych ma jednak prawo do czerpania satysfakcji ze współuczestnictwa w działaniach tworzących fundamenty przyszłego Wydziału Prawa i Administracji UWM.

Symboliczne zwieńczenie wstępnego okresu tworzenia Wydziału Prawa i Administracji w historycznym opisie będzie zapewne utożsamiane z datą 20 stycznia 1995 r., kiedy to odbyło się rozszerzone posiedzenie pracowników i współpracowników Katedry, na które przyjęli zaproszenie m.in.: rektor WSP, dziekan Wydziału Humanistycznego oraz przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich Olsztyna. Ich obecność sprzyjała bowiem nie tylko zbilansowaniu dotychczasowej działalności, ale przede wszystkim zaprezentowaniu zamierzeń, których realizacja była uzależniona w równej mierze od pracowników Katedry, co i materialnych warunków prowadzenia działalności.

Kierownik Katedry prof. dr. hab. B. Jastrzębski, odnosząc się do przeszłości, mógł z satysfakcją poinformować, że po zaledwie dwóch latach działalności zatrudniła ona pięciu profesorów zwyczajnych i tytułarnych oraz czterech adiunktów i asystentów. Oprócz tego pięciu kolejnych samodzielnych pracowników naukowych prowadziło wykłady i seminaria. Zajęcia te były realizowane na zawodowych studiach stacjo-

³ Pismo zostało wystawione z datą 18 stycznia 1994 r. i było oznaczone jako DNS. 3 – 0143013/JL/93. Podpisał je wicedyrektor departamentu Tadeusz Popłonkowski.

narnych i zaocznych na kierunku administracja oraz na dwuletnim Podyplomowym Studium Samorządu Terytorialnego i Administracji Publicznej. Tymi formami kształcenia było objętych 199 studentów i słuchaczy, a w kolejnym roku akademickim planowano przyjąć po 100 osób na studia stacjonarne i zaoczne.

Kreśląc zamierzenia na przyszłość, prof. B. Jastrzębski zwrócił uwagę na potrzebę przekształcenia Katedry w Instytut. Jako równie istotne cele wymienił organizację Studium Doktoranckiego, wypracowanie kierunków własnych badań naukowych, sprzyjających staraniom o granty, przystąpienie do wydawania periodyku oraz organizację konferencji naukowych. Nie mniejszą wagę przywiązywał do kontynuowania prac nad utworzeniem własnej specjalistycznej biblioteki katedralnej oraz zapewnienie warunków dla rozwoju studenckiego ruchu naukowego.

JM Rektor prof. A. Staniszewski w wystąpieniu, co w świetle sprawozdania i zamierzeń nie było gestem kurtuazyjnym, wyraził uznanie dla dotychczasowego dorobku Katedry, w tym osobiście dla jej kierownika. Odnosząc się do postulatów, nie wykluczył polepszenia jej warunków lokalowych, co było zapewne najbardziej oczekiwaną deklaracją⁴.

Najważniejszy z celów zgłoszonych na omówionej wyżej naradzie – przekształcenie Katedry – został zrealizowany 1 marca 1996 r., kiedy na jej bazie utworzono Instytut Prawa i Samorządu Terytorialnego, który z kolei 1 lutego 1998 r. został przemianowany na Instytut Prawa i Administracji, pozostając niezmiennie w strukturze Wydziału Humanistycznego WSP w Olsztynie. Następstwem przekształceń organizacyjnych były wybory nowego kierownictwa Instytutu, w wyniku których funkcję jego dyrektora objął prof. dr hab. Ryszard Sztuchmiller.

Spełnienie zgłoszonego rok wcześniej zamierzenia było efektem harmonijnego rozwoju Katedry, w tym m.in. konsekwentnego pozyskiwania kolejnych samodzielnych pracowników naukowych, a także stwarzania warunków dla rozwoju asystentów i adiunktów, których liczba również wzrastała. Spośród samodzielnych pracowników naukowych w tym właśnie czasie z Instytutem związali się: prof. dr hab. Wincenty Bednarek, prof. dr hab. Mieczysław Goettel, prof. dr hab. Andrzej Misiuk, prof. dr hab. Stanisław Pikulski, prof. dr hab. Roman Przybyszewski. Postępowanie habilitacyjne ukończył natomiast z powodzeniem dr Janusz Sługocki, tyle że wkrótce potem zmienił pracodawcę. Niewiele później do kadry Instytutu dołączyli: prof. dr hab. Eugeniusz Kędra, prof. dr hab. Tadeusz Jasudowicz, prof. dr hab. Wiesław Pływaczewski.

Kadrowe wzmocnienie Instytutu znalazło odzwierciedlenie we wzrastającej liczbie zrealizowanych projektów badawczych. Ważne znaczenie z tego punktu widzenia miała pierwsza konferencja naukowa, organizo-

⁴ Przebieg zebrania w ślad za: *Katedra Prawa i Samorządu Terytorialnego...*

wana we wrześniu 1995 r., a dotycząca edukacji samorządowej. Niedługo później – w maju 1996 r. – kolejnym tematem obrad były problemy związane z rozwijaniem aktywności społecznej.

W tym samym czasie zostały też uwieńczone publikacjami badania indywidualne. Prof. dr hab. J. Sługocki opublikował dwutomową *Pozycję prawnoustrojową regionu* (t. I: *Regiony w Europie Zachodniej*, Olsztyn 1996, t. II: *Dylematy regionalizacji w Polsce*, Olsztyn 1997), prof. dr hab. W. Bednarek *Determinanty zmian w Policji. Aspekty prawne, etyczne, organizacyjne* (Szczytno 1995), a prof. dr hab. R. Przybyszewski *Planowanie edukacyjne – problemy i dylematy* (Olsztyn 1994).

Utworzenie 1 września 1999 r. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego było dogodnym momentem do organizacyjnego zaakcentowania wzrastającej roli Instytutu. Stąd też przy pełnym zrozumieniu władz Wydziału Humanistycznego przekształcaney Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Instytut Prawa i Administracji opuścił jego strukturę, łącząc się z Wydziałem Zarządzania byłej Akademii Rolniczo-Technicznej. W wyniku tego mariażu został utworzony Wydział Zarządzania i Administracji UWM, w którym Instytut Prawa i Administracji stanowił jeden z zasadniczych podmiotów organizacyjnych z dwoma kierunkami naukowo-dydaktycznymi, tj. prawa i administracji.

Funkcjonowanie w zasadniczo zmienionych strukturach organizacyjnych wymagało przeprowadzenia procesów dostosowawczych, w tym wyłonienia nowych władz Instytutu. Rada Instytutu Prawa i Administracji zdecydowała o tym na posiedzeniu 26 listopada 1999 r.⁵, powierzając funkcję dyrektora prof. dr hab. Wincentemu Bednarkowi; jego poprzednik prof. dr hab. Ryszard Szytchmiller odmówił kandydowania na następną kadencję. Jednocześnie na wniosek nowego dyrektora Instytutu Rada powołała na jego zastępców prof. dr hab. Alinę Bonar (ds. rozwoju naukowego) i prof. dr hab. Romana Przybyszewskiego (ds. dydaktyki)⁶.

Na Wydziale Zarządzania i Administracji UWM stanowisko prodziekana objął prof. dr hab. Stanisław Pikulski, któremu na początku 2000 r. rektor powierzył jednocześnie funkcję pełnomocnika ds. powołania Wydziału Prawa i Administracji UWM⁷.

⁵ Zgodnie ze statutem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w skład pierwszej Rady Instytutu Prawa i Administracji wchodziłi samodzielni pracownicy naukowci oraz pracownicy reprezentujący pozostałą kadre Instytutu. Imiennie Radę tworzyli jako samodzielni pracownicy naukowci prof. prof.: Ryszard Szytchmiller, Alina Bonar, Wincenty Bednarek, Eugeniusz Kędra, Tadeusz Jasudowicz, Andrzej Kabat, Andrzej Misiuk, Stanisław Pikulski, Wiesław Pływaczewski, Roman Przybyszewski, Janusz Sługocki, Andrzej Sylwestrzak, Mieczysław Goettel; jako reprezentanci kadry Instytutu: dr Ryszard Podgóski, mgr Ireneusz Bruski oraz mgr Zoryna Szmalc.

⁶ Wyciąg z zebrania Rady Instytutu Prawa i Administracji UWM w dniu 26 listopada 1999 r. w dokumentacji Wydziału Prawa i Administracji UWM.

⁷ Protokół nr 2 2000/2001 z posiedzenia Rady Instytutu Prawa i Administracji Wydziału Zarządzania i Administracji UWM w Olsztynie w dniu 14 marca 2000 r.

Zadanie, jakie otrzymał prof. dr hab. S. Pikulski, było dość nieuchronnym następstwem rozwoju Instytutu Prawa i Administracji, którego włączenie w skład Wydziału Zarządzania było rozwiązaniem od początku prowizorycznym, zrealizowanym dość pośpiesznie, gdy był tworzony Uniwersytet. Tymczasowość tego rozwiązania wynikała też z pominięcia w nazewnictwie nowej jednostki „prawa”, nie tylko jako symbolu tradycji akademickiej, ale i jako dziedziny nauki, w obrębie której były prowadzone badania naukowe i rozwijana działalność dydaktyczna.

Zasygnalizowane przesłanki merytoryczne, a także usunięcie przeszkód formalnych dzięki uzyskaniu w czerwcu 2001 r. przez Wydział Biologii UWM uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego pozwoliły Radzie Instytutu Prawa i Administracji na podjęcie 26 czerwca 2001 r. uchwały o zaprzestaniu funkcjonowania struktur Instytutu w ramach Wydziału Zarządzania i Administracji oraz wdrożeniu procedur prowadzących do przekształcenia tej jednostki w Wydział Prawa i Administracji. Jednocześnie Rada pozytywnie zaopiniowała kandydaturę prof. dr. hab. S. Pikulskiego na kierownika Wydziału oraz prof. dr. hab. W. Bednarka i prof. dr. hab. R. Przybyszewskiego na jego zastępców, zastrzegając o tymczasowości tej decyzji do czasu przeprowadzenia wyborów w październiku 2001 r.⁸ Dzień później dyrektor Instytutu prof. dr. hab. Wincenty Bednarek, pismem do dziekana Wydziału Zarządzania i Administracji prof. dr. hab. Henryka Lelusza, wniósł o wyodrębnienie Instytutu Prawa i Administracji ze struktury Wydziału Zarządzania i Administracji, uzasadniając to rozpoczęciem procedury zmierzającej do powołania Wydziału Prawa i Administracji UWM⁹. Podjęte działania zostały zaaprobowane przez Senat UWM, który uchwałą z 10 lipca 2001 r. utworzył Wydział Prawa i Administracji, decydując, że zacznie ona obowiązywać z dniem 1 września 2001 r. Tą samą uchwałą Senat upoważnił pełnomocnika rektora ds. tworzenia Wydziału prof. dr. hab. T. Pikulskiego do kierowania jego pracami do czasu wyboru dziekana oraz ustalił pierwszą strukturę organizacyjną jednostki, składającą się wówczas z Katedry Nauk Cywilistycznych, Katedry Nauk Karnych, Katedry Nauk Administracyjnych, Katedry Historii Państwa i Prawa, Katedry Prawoznawstwa i Nauk Prawnoustrojowych, Katedry Prawa Międzynarodowego, Zakładu Ekonomii i Komunikacji Społecznej¹⁰.

Stan tymczasowości, w jakich funkcjonowały władze Wydziału, został zniesiony 12 października 2001 r., kiedy zostały przeprowadzone pierw-

⁸ Uchwała Rady Instytutu Prawa i Administracji Wydziału Zarządzania i Administracji UWM podjęta na posiedzeniu w dniu 26 czerwca 2001 r.

⁹ Pismo w tej sprawie, oznaczone jako M02000/534/2001, w dokumentacji Wydziału Prawa i Administracji UWM.

¹⁰ Uchwała nr 87 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie utworzenia Wydziału Prawa i Administracji.

sze wybory. Decyzją elektoratu stanowisko dziekana objął prof. dr hab. S. Pikulski, a prodziekanów prof. dr hab. W. Bednarek (ds. dydaktyki oraz studiów dziennych), prof. dr hab. R. Przybyszewski (ds. studiów zaocznych) oraz prof. dr hab. B. Sitek (ds. naukowych). Wewnętrzny podział zadań w kierownictwie został przedstawiony Radzie Wydziału Prawa i Administracji na jej uroczystym posiedzeniu 30 października 2001 r.¹¹ Wówczas dokonano też pierwszych zmian w wyjściowej strukturze organizacyjnej Wydziału, aprobując wnioski o przekształcenie Zakładu Ekonomii i Komunikacji Społecznej w Katedrę Ekonomii i Prawa Finansowego oraz Katedry Prawa Międzynarodowego w Katedrę Prawa Międzynarodowego i Praw Człowieka. Inną istotną decyzją było upoważnienie władz Wydziału do przedstawienia Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych wniosku o przyznanie Wydziałowi prawa do nadawania stopnia naukowego doktora nauk prawnych¹².

Podstawowa dla nowego uniwersyteckiego Wydziału uroczystość inauguracji roku akademickiego miała miejsce 5 października 2001 r., a jej charakter podkreśliła obecność JM Rektora prof. dr hab. Ryszarda Góreckiego, prorektorów, dziekanów wydziałów oraz licznych reprezentantów władz państwowych i samorządowych. Okolicznościowe wystąpienie dotyczące genezy Wydziału i jego zadań przedstawił dziekan prof. dr hab. S. Pikulski, a wykład inauguracyjny wygłosił, wielokrotnie przywoływany przez dziekana w powitalnym przemówieniu, prof. dr hab. B. Jastrzębski, organizator Katedry Prawa i Samorządu Terytorialnego, która dała początek Wydziałowi. JM Rektor UWM prof. dr hab. R. Górecki, życząc Wydziałowi Prawa i Administracji, jego pracownikom i studentom wyłącznie pomyślności i sukcesów, przekonująco odniósł się też do roli, jaką powinien spełniać w strukturach akademickich, stwierdzając w wystąpieniu, że: „Nie ma prawdziwego uniwersytetu bez prawa”; było to dla kadry nowego Wydziału nie tylko miłe w odbiorze, ale nade wszystko zobowiązujące.

¹¹ Imienny skład pierwszej Rady Wydziału Prawa i Administracji UWM kadencji 2001/2002 przedstawiał się następująco: samodzielni pracownicy naukowcy profesorowie W. Bednarek, J. Białocerkiewicz, A. Bonar, J. Czerniakiewicz, S. Gajewski, J. Galster, M. Goettel, J. Jabłońska-Bonca, B. Jastrzębski, T. Jasudowicz, A. Kabat, E. Kędra, F. Lempa, A. Misiuk, B. Młodziejowski, S. Pikulski, W. Pływaczewski, R. Przybyszewski, B. Sitek, A. Sylwestrzak, A. Szorc, R. Sztymmler; reprezentanci pozostałych nauczycieli akademickich: dr K. Atamańczuk, mgr J. Dobkowski, dr E. Hull, mgr M. Klonowski, mgr Z. Kopacz, dr B. Kuśmierczyk, dr R. Waśniewski; reprezentanci pracowników administracyjnych: J. Makowska, J. Wiśniewska, J. Pudyszak; przewodnicząca związków zawodowych K. Humińska; reprezentanci studentów: M. Kazimierczuk, R. Przybylski, R. Szostak, B. Wójcik.

¹² Protokół nr 1 z posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w dniu 20 października 2001 r. w dokumentacji Wydziału Prawa i Administracji UWM. Wniosek w przedmiotowej sprawie wraz z niezbędną dokumentacją został skierowany do adresata 30 października 2001 r.

Stan posiadania Wydziału Prawa i Administracji w chwili podjęcia działalności, a także jego podstawowe zamierzenia przedstawił dziekan prof. dr hab. S. Pikulski podczas posiedzenia Senatu UWM w listopadzie 2001 r. Poinformował, że Wydział Prawa i Administracji zatrudniał wówczas 5 profesorów tytularnych, 15 doktorów habilitowanych, 40 doktorów, 43 asystentów i 28 doktorantów. Spośród nich 9 doktorów habilitowanych zamierzało wystąpić o nadanie tytułu profesora, 36 doktorów miało w różnym stopniu zaawansowane rozprawy habilitacyjne, a asystenci pracowali nad rozprawami doktorskimi. Trudną do przecenienia rolę w funkcjonowaniu jednostki spełniali pracownicy administracji, tym bardziej że warunki lokalowe pozwalały na zatrudnienie tylko 6 osób wypełniających te powinności.

Wydział na dwóch kierunkach (prawo i administracja) kształcił wtedy ponad 5 tys. studentów, przy czym zakładano, że w kolejnych latach ich liczba wzrośnie do 8 tys. Na kierunku prawo realizowano jednolite pięcioletnie studia magisterskie w systemie stacjonarnym, zaocznym i wieczorowym, na kierunku administracja także jednolite pięcioletnie studia magisterskie, ale tylko w systemie stacjonarnym i zaocznym. Planowano kontynuowanie studiów podyplomowych oraz kształcenie w zamiejscowych punktach dydaktycznych w Ełku, Braniewie, Działdowie i Elblągu. Na kierunku prawo zamierzano ponadto uruchomić specjalności: sądową, gospodarczą i europejską. Nie zapomniano o zbliżającej się integracji z Unią Europejską, w związku z czym wyznaczono kolejne cele: dostosowanie programów nauczania do wymogów europejskich, a także uruchomienie kształcenia w językach obcych: angielskim, niemieckim i włoskim¹³.

Pierwsze dwa lata działalności Wydziału Prawa i Administracji UWM dowiodły, że plany i zamierzenia nie miały charakteru życzeniowego ani nie były generalnie formułowane na wyrost. Trudno jest hierarchizować dokonania tego okresu, lecz niewątpliwym osiągnięciem było powołanie własnego periodyku, „Studiów Prawnoustrojowych”, co zamierzano jeszcze w połowie lat dziewięćdziesiątych, ale zrealizowano dopiero w 2002 r. Jego układ wewnętrzny jest klasyczny dla pism naukowych, co wyraża się w sukcesywnym przechodzeniu od problematyki podstawowej do spraw szczegółowych, warsztatowych i organizacyjnych. W periodyku zasada ta wyraża się w stałych działach pisma, którymi są: artykuły, szkice i rozważania, materiały źródłowe, recenzje i omówienia, sprawozdania, teksty okolicznościowe, listy do redakcji.

Podobne, wymierne i korzystne rezultaty odnotował Wydział we współpracy międzynarodowej. Stałym jego partnerem w działalności badawczej i dydaktycznej stały się już Wydziały Prawa Uniwersytetów

¹³ *Z obrad Senatu*, „Wiadomości Uniwersyteckie UWM”, 2003, nr 1 (44), s. 3.

w Bari i Pizie, a kontakty te zostały potwierdzone formalnymi umowami o współpracy. Materialnym przejawem ich realizacji jest zarówno wymiana studentów w ramach europejskiego programu Sokrates, jak i kadry naukowo-dydaktycznej. Ponadto polsko-włoska komisja przygotowuje wspólny program studiów prawniczych, co pozwoli zainteresowanym nim studentom uzyskać tytuł Master of Law, uznany we Włoszech i w Unii Europejskiej¹⁴. Nieco mniej zaawansowane od strony formalnej są kontakty w Wydziale Prawa Uniwersytetu w Monachium. Wymiana listów intencyjnych pozwala jednak sądzić, że w dość bliskiej perspektywie zostanie ona usankcjonowana stosownym porozumieniem.

Wydział Prawa i Administracji, oprócz kontaktów o charakterze bilateralnym, uczestniczy również w realizacji umów międzynarodowych podpisanych przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski. Szczególnie owocna na tym szczeblu jest współpraca z fińskim Uniwersytetem w Turku i rosyjskim Państwowym Uniwersytetem w Kaliningradzie. 1 października 2002 r., w ramach owej trójstronnej współpracy, w Braniewie uruchomiono Międzynarodowe Centrum Edukacyjne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, kształcące słuchaczy głównie w zakresie różnych dyscyplin prawa. Nieco bardziej odległym w czasie, lecz w pełni realnym zamiarem jest uruchomienie w Braniewie – przy współuczestnictwie wyżej wymienionych trzech podmiotów – nowego kierunku kształcenia pod nazwą „prawo europejskie”.

W działalności naukowo-badawczej wysiłek indywidualny pracowników Wydziału jest wieńczony licznymi publikacjami. Efektem działań wspólnych są głównie konferencje naukowe. Jedna z pierwszych została zorganizowana w październiku 2000 r., a jej podstawowa problematyka była zamknięta w tytule „Prawne i administracyjne aspekty bezpieczeństwa osób i porządku publicznego w okresie transformacji ustrojowo-gospodarczej”. Ponieważ wiele z podniesionych wtedy problemów nie zostało wyczerpanych, jej kontynuacją była konferencja zorganizowana niemal dokładnie rok później, a zatytułowana „Ochrona praw człowieka w świetle prawa RP”¹⁵. Zorganizowana w maju 2003 r. III Międzynarodowa Konferencja Praw Człowieka „Człowiek a tożsamość w procesie integracji Europy” dowodzi, że konferencja nabrała cech spotkań w pełni cyklicznych.

Konferencja „Przemiany doktrynalne i systemowe prawa publicznego”, przeprowadzona 17 października 2002 r., nie oddawała tytułem jej charakteru. Zasadniczym bowiem powodem jej zorganizowania był jubileusz 30-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. Wincentego Bednarka, zwią-

¹⁴ Szerzej, P. Krajewski, B. Sitek, *Z pobytu w Bari*, „Wiadomości Uniwersyteckie UWM”, 2003, nr 4 (47).

¹⁵ *Ochrona człowieka w świetle prawa RP. Materiały II Międzynarodowej Konferencji Naukowej, Mierki 18–19 X 2001*, pod red. S. Pikulskiego, Olsztyn 2002.

zanego z Wydziałem Prawa i Administracji znaczącym stażem pracy, jak i pełnionymi funkcjami. Grono współpracowników, podwładnych i uczniów Jubilata uznało, że najwłaściwszą formą uczczenia tej rocznicy będą dedykowane Mu studia, zaprezentowane na konferencji, a zgromadzone w będącej jej rezultatem pracy zwartej¹⁶. Inną sympatyczną i charakterystyczną miarą docenionych zasług Profesora i jego roli w utworzeniu Wydziału Prawa i Administracji UWM była bardzo liczna obecność zaproszonych gości, łącznie z JM Rektorem UWM prof. dr hab. R. Góreckim, który w osobistym wystąpieniu nie krył słów uznania dla Jubilata.

Równie znaczące miejsce wśród spotkań naukowych organizowanych przez Wydział Prawa i Administracji UWM w 2002 r., mimo odmiennego charakteru od wyżej przypomnianego, zajmowała XLIV Ogólnopolska Konferencja Katedr i Zakładów Prawa Konstytucyjnego¹⁷. Głównym tematem obrad była akcesja Polski do Unii Europejskiej i prawo wyborcze, a uczestniczyli w niej m.in. przedstawiciele Trybunału Konstytucyjnego oraz reprezentanci właściwych merytorycznie katedr i zakładów akademickich z całego kraju.

Docenianą formą aktywności jest studencki ruch naukowy, zdominowany przez olsztyński oddział Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa (ELSA). Co roku przy współudziale władz i pracowników Wydziału Prawa i Administracji organizuje on Dni Edukacji Prawniczej z odmiennym motywem przewodnim przygotowywanych prezentacji i spotkań. W 2002 r. toczyły się one pod prowokacyjnym hasłem „60 000 studentów – nadprodukcja?”; w 2003 r. zostały zdominowane przez problemy związane z przestępczością zorganizowaną.

Jedną z podstawowych miar powodzenia i uznania w społecznościach uznających reguły demokratyczne jest werdykt wydawany przy urnie wyborczej. Władze Wydziału Prawa i Administracji UWM zostały poddane takiej weryfikacji po niespełna dwóch latach działalności, w związku z zakończeniem kadencji przez uprzednio wybrane władze Uniwersytetu i wydziałów. Powołanie Wydziału Prawa i Administracji w połowie kadencji dało jego władzom znacznie mniej czasu na spełnienie zapowiedzianych zamierzeń. Mimo to, co wynika i z powyższego tekstu, wiele z nich zostało zrealizowanych, inne zapoczątkowane, a tylko niektóre pozostają dalej wyłącznie w sferze planów. Wśród tych ostatnich najtrudniejszym problemem jest, jak się wydaje, rozwiązanie niezmiernie uciążliwych warunków lokalowych, których pospołu doświadczają pracownicy

¹⁶ *Przemiany doktrynalne i systemowe prawa publicznego. Studia dedykowane prof. Wincentemu Bednarkowi*, zespół redakcyjny S. Pikulski, W. Pływaczewski, J. Dobkowski, Olsztyn 2002.

¹⁷ Odbyła się 25–27 kwietnia 2002 r., a jej podstawowym organizatorem była Katedra Prawa Konstytucyjnego i Historii Doktryn Politycznych i Prawnych.

naukowo-dydaktyczni, administracyjni oraz zwiększająca się z każdym rokiem liczba studentów. Nowe uniwersyteckie inwestycje, a szczególnie wznoszone Centrum Humanistyczno-Społeczne dają jednak nadzieję, że i ta przeszkoda zostanie, tak jak i inne, pokonana. Wyraz temu przekonaniu dali wyborcy, którzy podczas wyborów władz dziekańskich na Wydziale Prawa i Administracji na kadencję 2002–2005 udzieli pełnego zaufania dotychczasowym swoim reprezentantom. W wyniku tego demokratycznego werdyktu funkcję dziekana zachował prof. dr hab. S. Pikulski, natomiast prodziekanami pozostali: prof. dr hab. W. Bednarek, prof. dr hab. R. Przybyszewski i prof. dr hab. B. Sitek, którzy zostali dodatkowo wzmocnieni przez kierownika Katedry Historii Państwa i Prawa, prof. dr hab. S. Gajewskiego.

Piotr Majer